

DOCUMENTS MÈDICOLEGALS. SERVEI D'URGÈNCIES

Dolors Giménez Pérez

Especialista Medicina Legal i Forense

Metgessa forense

-
- Pacient de 35 anys.
  - Després d'una revetlla de Sant Joan, inicia quadre de febre, dolor abdominal, vòmits i diarrea intesos.
  - Acut al servei d'urgències, sent diagnosticat d'intoxicació aguda per *Salmonella* així com deshidratació intensa.
  - És ingressat. S'inicia tractament mèdic específic.
  - El quadre persisteix a pesar del tractament.
  - Al cap de dues setmanes d'ingrés, mor.

ACTITUD MEDICOLEGAL

-
- Dona de 80 anys d'edat.
  - Inicia quadre de febre, tos, insuficiència respiratòria.
  - Acut al servei d'urgències. És diagnosticada de pneumònia per Legionella.
  - Ingressa a l'hospital.
  - Al cap de dues setmanes, el quadre clínic persisteix i mor.

ACTITUD MEDICOLEGAL

Dona de 47 anys d'edat
Acut al servei d'urgències per un traumatisme casual: contusió facial
amb traumatisme ocular
Refereix com a biomecànica lesional: impacte fortuït contra una porta
estant en el seu domicili

CALDRIA FER COMUNICAT JUDICIAL?

DOCUMENTS MÉDICOLEGALS

CLASSIFICACIÓ

- 1. Comunicats (partes)**
- 2. Certificats**
- 3. Actes**
- 4. Ofici**
- 5. Declaració**
- 6. Informe / Dictamen pericial**
- 7. Història clínica**

1.- COMUNICATS (PARTES)

A. JUDICIALS

- De lesions
- De defunció
- Ingrés a institucions psiquiàtriques
- Estat i avançament
- Sanitat

B. ADMINISTRATIUS

- De baixa laboral
- Confirmació
- Interconsulta
- Alta

C. SANITARIS

D. PÚBLICS

COMUNICATS

- **Són documents breus**
- **Només es posa en coneixement un fet a algú**
- **Pot vulnerar-se el secret professional**
- **Sempre s'ha d'identificar el professional que l'emet**

COMUNICATS JUDICIALS

PER QUÈ?

QUAN?

A QUI?

1.- COMUNICATS (PARTES)

A. JUDICIALS

- De lesions
- De defunció
- Ingrés a institucions psiquiàtriques

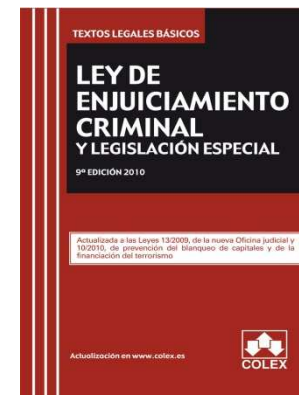

COMUNICATS DE LESIONS

PER QUÈ?

- **Article 355 Llei Enjudiciament Criminal:**
“..los médicos que asistieren al herido estarán obligados a dar parte al Juez Instructor”

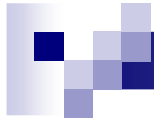

QUÈ CAL POSAR-HI?

■ Dades del comunicat:

- Les del centre sanitari des d'on s'emet**
- Les pròpies del pacient**
- Diagnòstic**
- Biomecànica lesional referida**
- Tractament**

- **L'ha de complimentar el facultatiu que fa l'assistència**
- **24h de termini**
- **És la comunicació d'un fet violent: va dirigit al jutjat d'Instrucció**

Vall d'Hebron
 Hospital General
 Pg. Vall d'Hebron, 119-129
 08035 Barcelona
 Tel. 427 20 00

Primer cognom _____
 Segon cognom _____
 Nom _____ NHC _____
 Any de naixement _____ Província _____ Estat _____ Sexe _____

Notificació d'assistència al jutge d'instrucció de guàrdia

Cognoms i nom del pacient _____

DNI _____ Estat civil S Professi6 _____

Nom del pare _____ Nom de la mare _____

Lloc de naixement _____ Domicili _____ Número 5/6

Població _____ Província _____

Data de l'assistència 31/08/16 Hora 7'45

Diagn6stic _____

fractura Mandibula

Pron6stic llunys gran Tractament _____

Duraci6 probable _____ Causa de la lesi6 _____

Poblaci6 on es va produir ben Carrer o carretera Ru6 de l'Empre N6mero o km _____

Data 31/08/16 Hora 5.00PM

Testimoni _____ Relaci6 amb el pacient _____

Domicili _____ Poblaci6 _____

Prov6ncia o pa6s _____

Us demanem que, en cas de fer-se actuacions judicials, se'ns comunicui el n6mero de procediment i se'ns faci oferiment d'accions, com preveu la Llei d'Enjudiciament Criminal, a fi que puguem intentar el cobrament de les despeses produ6des per l'assist6ncia.

El metge de guàrdia _____

Consorci d'Hospitals
de Barcelona

IMAS

Hospital del Mar

Unitat Docent Universitària

Passeig Marítim, 25-29
Tels. 309 22 12 - 309 22 08 - 08003 Barcelona

SERVEI D'URGÈNCIES

FULL D'ASSISTÈNCIA

Número assistència: 93U034121 Número història: 272789
 Cognoms: _____ Nom: _____ Tlf.: 3095544
 Data naixement: 11-10-1969 Edat: 24 Sexe: M DNI: _____
 Carrer: _____ Província: BARCELONA D.M.: (BARCELONA)
 D.P.: _____
 Factura a càrrec: ICS Núm. afiliació: 8/4969256 Zona: 1 SI 2 No

DADES D'ENTRADA

Dia: 03-07-93 Hora: 12:45
 1. Forma d'accés: 4 2. Procedència: 100 3. Iniciativa d'assistència: 1
 Valoració inicial: 1. Crític 2. Urgent greu 3. Urgent lleu 4. No Urgent

DADES DE SORTIDA

Dia: 3/7/93 Hora: 14:20 Atès per l'àrea de: 1 Medicina 2. Cir. Gral. 3. COT 4. Pediatra 5. Neurologia 6. Obst. Ginec.
 Diagnòstic: _____ Còdig: _____

Tractament: _____

Pronòstic: 1. Molt greu 2. Greu 3. Meyns greu 4. Lleu
 Alta: 1. Mèdica 2. Ingres 3. Trasllat 4. Voluntària 5. Fugida 6. Exitus

Destí: 1. Domicili _____
 2. Dispensari: A. Preferent B. Normal Especialitat _____
 3. Hospital: Servei responsable: _____ UH. _____ Llit _____
 4. Mortuori: A. Exitus a urgències B. Ingressat exitus _____
 5. Altre centres _____ per _____

Interconsulta indicada pel Servei: _____ Realitzada pel Servei: _____

Intervenció assistència social: 1. SI 2. NO Parte Judicial: 1. SI 2. NO

Nom del metge: D. O. Col·legiat: 257 272

Ha estat atès en aquest hospital.

Conforme

[Handwritten Signature]

Signatura del pacient o familiars

930034121

272789

Núm. d'assistència MARTIN FERNANDEZ

Núm. història FILAR

Cognoms

Nom

Dia 9-12-93 Hora d'inici de l'assistència 15:10

P. arterial: / mm. Hg Pols.: F. respiratoria: T. axilar: T. r:

Sistemàtica:

- Motiu de consulta
- Antecedents
- Explor. física
- Explor. complem.

R.C.: El 1-7-93 repeteu traumatisme cranial (golpej contra el volant del cotxe); per la que fue atendida en Persepolis. No presentaba de momento ni náuseas ni vómitos. El 2-7-93 repeteu a Persepolis por dolor en zona cervical, dolor notable en la zona cervical e intercostal de zona suboccipital, conjuntamente. Parece hoy por dolor en región parietal que la paciente atribuye con los golpes recibidos. También presenta secreción autómata, sin dolor, en zona de la I. donde se administró V.A.T. Indica (brazo izquierdo) fase a trauma para el brazo y 7° de dolor 2.5/4.

R. ausc. no hay ruidos en t.
 A.L. esp. cervical no se observan
 patología ni repete otro síntoma
 febril.
 A. a. g. en

Núm. col·legiat

Signatura

IMAS

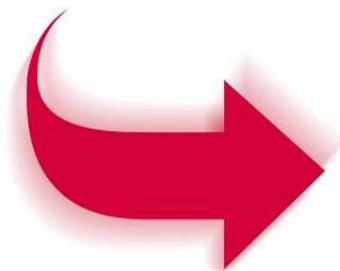
Hospital del Mar

Passeig Marítim
08003 Barcelona

Consorc Sanitari

Dona de 47 anys d'edat
Acut al servei d'urgències per un traumatisme causal: contusió facial
amb traumatisme ocular
Refereix com a biomecànica lesional: impacte fortuït contra una porta
estant en el seu domicili

CALDRIA FER UN COMUNICAT JUDICIAL?

UN MES DESPRÉS...

- **La pacient interposa denúncia contra la seva parella per violència de gènere.**
- **Hi va haver un esclat del globus ocular amb pèrdua de visió d'un ull.**
- **Biomecànica lesional no compatible**
- **No es va realitzar comunicat de lesions**

DUBTES MES FREQÜENTS EN RELACIÓ ALS COMUNICATS DE LESIONS

- **Cal que em quedi còpia del comunicat?**
- **El lesionat em demana que no emeti el comunicat judicial, què faig? Per exemple: violència de gènere, la víctima demana que no emeti el comunicat judicial. No vol denunciar els fets.**

-
- **Si es produeix una caiguda accidental dins l'hospital, cal que emeti un comunicat judicial?**
  - **Si es produeix un error en l'administració d'un medicament, cal fer comunicat judicial?**
  - **Li he de donar còpia del comunicat al pacient?**

-
- **Cal consentiment del pacient per l'emissió del comunicat judicial?**
  - **“Sempre cal que l'emeti”:
traumatologia, pediatria: elevada
freqüència de caigudes accidentals...**

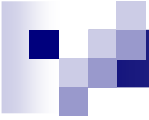
COMUNICATS DE DEFUNCIÓ

- **Es comunica una mort violenta o sospitosa de criminalitat...**

-
- **Pacient de 50 anys que acut al servei d'urgències sent diagnosticat d'insuficiència hepàtica per intoxicació per bolets.**
  - **Es procedeix al seu ingrés hospitalari però al cap de dues setmanes mort per una insuficiència hepàtica**

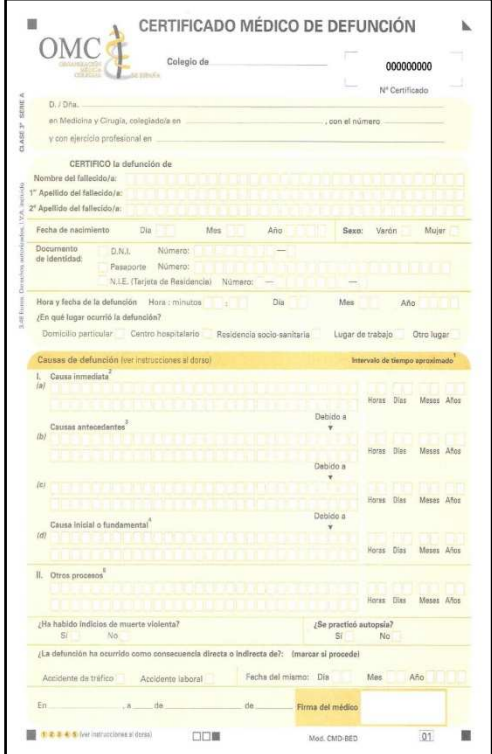
TRAMITACIÓ MEDICOLEGAL

-
- **CONCEPTE DE MORT NATURAL:** produïda per agents interns a l'organisme, inclús els microorganismes sempre i quan siguin d'adquisició espontània.
  - **CONCEPTE DE MORT VIOLENTA:** produïda per agents externs a l'organisme.
  - **CONCEPTE DE MORT SOBTADA versus SOSPITOSA DE CRIMINALITAT**

ACTITUDS A SEGUIR DAVANT CADA UNA DE LES CIRCUMSTÀNCIES

- **MORT NATURAL:** *certificat mèdic de defunció*

OMC **CERTIFICADO MÉDICO DE DEFUNCIÓN**

Colegio de _____ N° Certificado 00000000

D. / Día _____
en Medicina y Cirugía, colegiado en _____, con el número _____
y con ejercicio profesional en _____

CERTIFICADO la defunción de

Nombre del fallecido/a:
1º Apellido del fallecido/a: _____
2º Apellido del fallecido/a: _____

Fecha de nacimiento: Día _____ Mes _____ Año _____ Sexo: Varón _____ Mujer _____

Documento de Identidad: D.N.I. Número: _____
Pasaporte Número: _____
N.I.E. (Tarjeta de Residencia) Número: _____

Hora y fecha de la defunción: Hora: minutos _____ Día _____ Mes _____ Año _____
(¿En qué lugar ocurrió la defunción?)
Domicilio particular _____ Centro hospitalario _____ Residencia socio sanitaria _____ Lugar de trabajo _____ Otro lugar _____

Causas de defunción (ver instrucciones al dorso) Intervalo de tiempo aproximado

I. Causa inmediata²
(a) _____ Debido a _____ Horas _____ Días _____ Meses _____ Años _____

(b) Causas antecedentes³
_____ Debido a _____ Horas _____ Días _____ Meses _____ Años _____

(c) _____ Debido a _____ Horas _____ Días _____ Meses _____ Años _____

(d) Causa inicial o fundamental⁴
_____ Debido a _____ Horas _____ Días _____ Meses _____ Años _____

II. Otros procesos⁵
_____ Horas _____ Días _____ Meses _____ Años _____

¿Ha habido indicios de muerte violenta? (Se practicó autopsia?)
Sí _____ No _____ Sí _____ No _____

(¿La defunción ha ocurrido como consecuencia directa o indirecta de?: (marcar si procede)
Accidente de tráfico _____ Accidente laboral _____ Fecha del mismo: Día _____ Mes _____ Año _____

En: _____ a _____ de _____ de _____ de _____ Firma del médico _____

Mod. CMD-RED

- **MORT VIOLENTA:** *comunicat judicial*
- **MORT SOBTADA (sospitosa de criminalitat):** *igual que en el cas anterior*

Vall d'Hebron
 Hospital General
 Pg. Vall d'Hebron, 119-129
 08035 Barcelona
 Tel. 437 20 00

Primer cognom
 Segon cognom
 Nom
 Any i nº habitatge   Província   País   Sexe

Notificació d'assistència al Juge d'Instrucció de Guàrdia

Cognoms i nom del pacient

DNI   Estat civil   Professió

Nom del pare   Nom de la mare

Lloc de naixement   Domicili   Número

Provincia   Provincia   País

Data de l'assistència   Hora

Diagnòstic
fractura mandíbula

Promete   Tractament

Duració probable   Causa de la lesió

Ubicació on es va produir   Carrer o carretera   Número o km

Data   Hora   Signatura   Nom

Testimoni   Registre amb el pacient

Domicili   Població

Província o país

La comunicació que, en cas de les situacions justificades, se'n ha comunicat el número de procediment i s'ha facilitat d'ocorrència, com preveu la Llei d'Enjuiciament Criminal, a fi que puguem intentar el cobrament de les despeses produïdes per l'assistència.
 El metge de guàrdia

[Signatura]

95.137

D'INGRÉS A INSTITUCIONS PSIQUIÀTRIQVES

- Qualsevol metge ho pot fer: *no cal ser especialista en psiquiatria*
- Internaments involuntaris per urgències psiquiàtriques
- Comunicat judicial: 24 hores
- Jutjat de Primera Instància
(procediment civil)

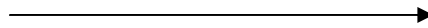

RELACIONS AMB L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

Fets violents

Comunicats de lesions/defunció

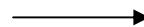

**JUTJAT
INSTRUCCIÓ**

Internaments involuntaris

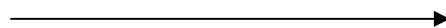

Comunicat d'internament inv

JUTJAT 1ªINST

Morts naturals

**CERTIFICAT
MÈDIC**

2.- CERTIFICATS

A.- MÈDIC ORDINARI

B.- DE NAIXEMENT

C.- DE DEFUNCIÓ

CERTIFICAT MÈDIC DE DEFUNCIÓ

PER QUÈ?

- **Llei General de Sanitat 1986**
- **Llei 41/02**
- **Imprescindible per la inscripció al Registre Civil**
- **Diagnòstic de mort**
- **És d'obligada complimentació**

QUAN?

- **MORTS NATURALS**
- **Cal saber diferenciar MORT NATURAL / MORT VIOLENTA-SOSPITOSA DE CRIMINALITAT**

A QUI VA DIRIGIT?

- **A ningú en particular**
- **S'entrega a la família**
- **Serveis funeraris**
- **Registre Civil**

OMC

ORGANIZACIÓN
MÉDICA
COLEGIAL

CERTIFICADO MÉDICO DE DEFUNCIÓN CERTIFICAT MÈDIC DE DEFUNCIÓ

Colegio de
Col·legi de

060339306

Nº Certificado/Núm. de certificat

CLASE 3ª SERIE A
CLASSE 3ª SÈRIE A

3,48 Euros. Derechos autorizados, I.V.A. incluido
3,48 Euros. Drets autoritzats, I.V.A. inclòs.

D./Dña.

Sr./Sra.

en Medicina y Cirugía, colegiado/a en
en Medicina i Cirurgia, col·legiat/ada a
y con ejercicio profesional en
i amb exercici professional a

, con el número
, amb el número

CERTIFICO la defunción de / CERTIFICO la defunció de

Nombre del fallecido/a:

Nom del difunt/a:

1º Apellido del fallecido/a:

1r cognom del difunt/a:

2º Apellido del fallecido/a:

2n cognom del difunt/a:

Fecha de nacimiento

Data de naixement

Día

Dia

Mes

Mes

Año

Any

Sexo:

Sexe:

Varón

Home

Mujer

Dona

Documento de identidad:

Document d'identitat:

D.N.I.

Pasaporte

N.I.E. (Tarjeta de Residencia)

NIE (Tarjeta de residència)

Número:

Número:

Número:

Número:

Hora y fecha de la defunción

Hora i data de la defunció

Hora : minutos

Hora : minuts

Día

Dia

Mes

Mes

Año

Any

¿En qué lugar ocurrió la defunción? / A quin lloc va ocórrer la defunció?

Domicilio particular

Domicili particular

Centro hospitalario

Centre hospitalari

Residencia socio-sanitaria

Residència sociosanitària

Lugar de trabajo

Lloc de treball

Otro lugar

Un altre lloc

Causas de defunción (ver instrucciones al dorso) / Causes de defunció (vegeu instruccions al dors)

Intervalo de tiempo aproximado

Interval de temps aproximat

1

Parte I / Part I : Causa inmediata / Causa immediata 2

(a)

Grid for cause (a)

Grid for interval (a)

Causas antecedentes / Causes antecedents 3

(b)

Grid for cause (b)

Grid for interval (b)

(c)

Grid for cause (c)

Grid for interval (c)

Causa inicial o fundamental / Causa inicial o fonamental 4

(d)

Grid for cause (d)

Grid for interval (d)

Parte II / Part II : Otros procesos / Altres processos 5

Grid for other processes

Grid for interval

¿Ha habido indicios de muerte violenta? / HI ha hagut indicis de mort violenta?

Sí/Sí No/No

¿Se practicó autopsia? / Es va fer l'autòpsia?

Sí/Sí No/No

¿La defunción ha ocurrido como consecuencia directa o indirecta de?: (marcar si procede)

La defunció s'ha produït com a conseqüència directa o indirecta de?: (marqueu el que correspongui)

Accidente de tráfico

Accident de trànsit

Accidente laboral

Accident laboral

Fecha del mismo:

Data d'aquest:

Día

Dia

Mes

Mes

Año

Any

En _____, a _____ de _____ de _____

Firma del médico
Signatura del metge

1 2 3 4 5 (ver instrucciones al dorso)
(vegeu instruccions al dors)

Mod. CMD-BED-C

01

Instrucciones básicas de Certificación:

La OMS recomienda que en la cumplimentación de las causas de defunción se comience por la **causa Inmediata** y se termine por la causa **Inicial o fundamental**, es decir, en un orden natural de arriba hacia abajo, respondiendo a las palabras "**debido a**" que facilitan la comprensión del concepto de **secuencia lógica**, tan importante para la selección de la Causa Básica de Defunción

Causa básica de defunción: "Enfermedad o lesión que inició la cadena de acontecimientos patológicos que condujeron directamente a la muerte, o las circunstancias del accidente o violencia que produjo la lesión fatal"

1 Intervalo de tiempo aproximado

Anotar el intervalo aproximado (horas o días o meses o años) entre el comienzo de cada afección y la fecha de la defunción. Estas unidades son **mutuamente excluyentes**, es decir, tan solo hay que rellenar una por proceso

Nota: Cada unidad de tiempo admite hasta el número 99

Ejemplo:

Para mes y medio, anotar 45 días   4 5

Parte I

2 Causa inmediata:

(a) Indicar la enfermedad o estado patológico que produjo la muerte directamente. No se trata de indicar las modalidades de la muerte, sino la enfermedad, el traumatismo o la complicación causante del fallecimiento

Ejemplo: (a) Hemorragia cerebral debido a 3

3 Causas antecedentes:

(b) y (c) Estados morbosos, si existiera alguno, que produjeron la causa arriba indicada

Si el estado patológico señalado en la línea (a) fue consecuencia de uno o más estados morbosos, se anotarán en la línea (b) o en las líneas (b) y (c)

Ejemplo: (b) Hipertensión arterial debido a   2
(c) Pielonefritis crónica debido a   2

4 Causa inicial o fundamental:

(d) Enfermedad o lesión que inició los hechos anteriormente mencionados que condujeron a la muerte. **Se anotará una única causa**, la que haya sido desencadenante de todo el proceso que ha llevado a la defunción. En caso de accidente o violencia, se hará una breve descripción de las circunstancias

Ejemplo: (d) Adenoma prostático   5

Parte II

5 Otros procesos:

Otros estados patológicos significativos que contribuyeron a la muerte, pero no relacionados con la enfermedad o estado patológico que la produjo

Ejemplo: Diabetes   1 0

Otras recomendaciones

1. Utilizar mayúsculas y preferentemente bolígrafo de tinta negra
2. Evitar abreviaturas y/o siglas
3. Certificar enfermedades y síndromes sin ambigüedades
4. Si fuera preciso anotar más de una enfermedad en cada apartado, sepárelas claramente por comas
5. Evitar certificar entidades mal definidas, signos y síntomas

Instruccions bàsiques de certificació:

L'OMS recomana que a l'hora d'omplir les causes de defunció comenceu per la **causa immediata** i acabeu per la **causa inicial o fonamental**, és a dir, en un ordre natural de dalt a baix, responent a les paraules "**a causa de**" que faciliten la comprensió del concepte de **seqüència lògica**, tan important per a la selecció de la causa bàsica de defunció

Causa bàsica de defunció: "Malaltia o lesió que va iniciar la cadena de fets patològics que van conduir directament a la mort, o a les circumstàncies de l'accident o violència que va produir la lesió fatal"

1 Interval de temps aproximat

Anoteu l'interval aproximat (hores o dies o mesos o anys) entre el començament de cada afecció i la data de la defunció. Aquestes unitats són **mútuament excloents**, és a dir, només cal omplir-ne una per procés

Nota: Cada unitat de temps admet fins al número 99

Exemple:

Per a un mes i mig, anoteu 45 dies   4 5

Part I

2 Causa immediata:

(a) Indiqueu la malaltia o estat patològic que va produir directament la mort. No es tracta d'indicar les modalitats de la mort, sinó la malaltia, el traumatisme o la complicació causant de la defunció.

Exemple: (a) Hemorràgia cerebral a causa de 3

3 Causas antecedents:

(b) i (c) Estats morbosos, si n'hi hagués, que van produir la causa abans indicada

Si l'estat patològic assenyalat a la línia (a) va ser conseqüència d'un o més estats morbosos, s'anotaran a la línia (b) o a les línies (b) i (c)

Exemple: (b) Hipertensió arterial a causa de   2
(c) Pielonefritis crònica a causa de   2

4 Causa inicial o fonamental:

(d) Malaltia o lesió que va iniciar els fets anteriorment esmentats que van conduir a la mort. S'anotará una única causa, la que hagi estat la desencadenant de tot el procés que ha portat a la defunció. En cas d'accident o violència, es farà una breu descripció de les circumstàncies

Exemple: (d) Adenoma prostàtic   5

Part II

5 Altres processos:

Altres estats patològics significatius que van contribuir a la mort, però no relacionats amb la malaltia o estat patològic que la va produir

Exemple: Diabetes   1 0

Altres recomanacions

1. Utilitzeu majúscules i preferentment bolígraf de tinta negra
2. Eviteu abreviatures i/o sigles
3. Certifiqueu malalties i síndromes sense ambigüitats
4. Si cal, anoteu més d'una malaltia a cada apartat, separeu-les clarament per comes
5. Eviteu de certificar entitats mal definides, signes i símptomes

Estadística del Movimiento Natural de la Población
Estadística del Moviment Natural de la Població
Boletín Estadístico de Defunción
Butlletí Estadístic de Defunció

1. Datos de la defunción y del fallecido/a

A rellenar por los familiares o personas obligadas por la ley a declarar la defunción o, en su defecto, por el Encargado/a del Registro Civil

1. Dades de la defunció i del difunt/a

Les han d'omplir els familiars o persones obligades per la llei a declarar la defunció o, en lloc seu, l'encarregat/ada del registre civil

1.1 ¿Cuál era la nacionalidad del fallecido/a?
Quina era la nacionalitat del difunt/a?

Española
Espanyola Extranjera. Indique el país:
Estrangera. Indiqueu el país:

País:

1.2 ¿Dónde nació el fallecido/a?
On va néixer el difunt/a?

En España. Indique la provincia y el municipio donde nació:
A Espanya. Indiqueu la província i el municipi on va néixer:

Provincia:
Província:
Municipio:
Municipi:

En el extranjero. Indique el país: / A l'estranger. Indiqueu el país:

1.3 ¿Dónde residía el fallecido/a?
On residia el difunt/a?

En España. Indique la provincia y el municipio donde residía habitualmente:
A Espanya. Indiqueu la província i el municipi on residia habitualment:

Provincia:
Província:
Municipio:
Municipi:

En el extranjero. Indique el país: / A l'estranger. Indiqueu el país:

1.4 Domicilio en España:
Domicili a Espanya:

Tipo de vía:
Tipus de via:
Nombre vía:
Nom via:

Código postal:
Codí postal:

Número:
Número:

Portal:
Portal:

Bloque:
Bloc:

Escalera:
Escala:

Planta:
Planta:

Puerta:
Porta:

1.5 ¿Cuál era el estado civil del fallecido/a? / Quin era l'estat civil del difunt/a?

Soltero/a
Solter/a

Casado/a
Casat/ada

Viudo/a
Vidu/Vidua

Separado/a legalmente o divorciado/a
Separat/ada legalment o divorciat/ada

1.6 ¿Cuál era la profesión, oficio u ocupación principal del fallecido/a?
Quina era la professió, ofici o ocupació principal del difunt/a?

Marque la casilla del grupo más adecuado y descríbalo en la última línea
Marqueu la casella del grup més adequat i descriuiu-la a l'última línia

Fuerzas armadas / Forces armades

Dirección de las empresas y de las administraciones públicas
Direcció de les empreses i de les administracions públiques

Técnicos y profesionales científicos e intelectuales
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals

Técnicos y profesionales de apoyo
Tècnics i professionals de suport

Empleados de tipo administrativo
Treballadors de tipus administratiu

Trabajadores de los servicios de: restauración, personales, protección y vendedores de comercios
Treballadors dels serveis de: restauració, personals, protecció i venedors de comerços

Trabajadores cualificados en la agricultura y en la pesca
Treballadors qualificats de l'agricultura i la pesca

Artesanos y trabajadores cualificados de las industrias manufactureras, la construcción y la minería, excepto los operadores de instalaciones y maquinaria
Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres, la construcció i la mineria, excepte els operadors d'instal·lacions i maquinària

Operadores de instalaciones y maquinaria y montadores
Operadors d'instal·lacions i maquinària i muntadors

Trabajadores no cualificados
Treballadors no qualificats

Estudiantes / Estudiants

Personas que realizan o comparten las tareas del hogar
Persones que realitzen o comparteixen les feines de la llar

Pensionistas/rentistas
(En este caso, marque también la casilla del grupo correspondiente a la profesión, oficio u ocupación ejercida anteriormente y descríbalo)

Pensionistes/rentistes
(En aquest cas, marqueu també la casella del grup corresponent a la professió, ofici o ocupació exercida anteriorment i descriuiu-la)

Parados/as / Aturats/ades

Descripción de la profesión, oficio u ocupación principal
Descripció de la professió, ofici o ocupació principal

Grid for describing the profession, office or occupation.

2. Datos de la inscripción. A rellenar por el Encargado/a del Registro Civil
2. Dades de la inscripció. Les ha d'omplir l'encarregat/ada del registre civil

2.1 Registro Civil nº: Provincia:
Registre civil núm.:
  Municipio:
Fecha de inscripción: Día Mes Año Tomo Página Vuelta
Data d'inscripció: Dia Mes Any Tom Pàgina Volta

Sello del Registro Civil
Segell del registre civil

Los datos recogidos en el Libro de Inscripción de defunciones del Registro Civil que figuren tanto en el Certificado Médico de Defunción como en el Boletín Estadístico serán transmitidos a los Ayuntamientos para dar de baja al fallecido en el Padrón Municipal de Habitantes (artículo 64 del Reglamento de Población y Demarcación Territorial de las Entidades Locales) y en el Censo Electoral.

Asimismo podrán ser transmitidos a los organismos públicos que lo soliciten para actualizar sus registros administrativos (Encomienda de gestión de la Secretaría de Estado de Justicia al Instituto Nacional de Estadística en materia de transmisión de datos informatizados de las inscripciones de defunciones practicadas en los Registros Civiles).

Les dades recollides en el Llibre d'inscripció de defuncions del registre civil que figurin tant en el Certificat Mèdic de Defunció com en el Butlletí Estadístic seran trameses als Ajuntaments per donar de baixa el difunt del Padró Municipal d'Habitants (article 64 del Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals) i del Cens Electoral.

Tanmateix podran ser trameses als organismes públics que així ho sol·licitin per actualitzar els seus registres administratius (Comanda de gestió de la Secretaria d'Estat de Justícia a l'Institut Nacional d'Estadística en matèria de transmissió de dades informatitzades de les inscripcions de defuncions practicades als registres civils).

Naturaleza, características y finalidad

El Movimiento Natural de la Población es el recuento de los nacimientos, matrimonios y defunciones que se producen en el territorio español en un año determinado.

Legislación

Los Encargados del Registro Civil remitirán al Instituto Nacional de Estadística, a través de sus Delegaciones, los boletines de nacimientos, abortos, matrimonios, defunciones u otros hechos inscribibles (art. 20 del Reglamento de la Ley del Registro Civil).

Secreto Estadístico

Serán objeto de protección y quedarán amparados por el secreto estadístico los datos personales que obtengan los servicios estadísticos, tanto directamente de los informantes como a través de fuentes administrativas (art. 13.1 de la Ley de la Función Estadística Pública de 9 de mayo de 1989 (LFEP)). Todo el personal estadístico tendrá la obligación de preservar el secreto estadístico (art. 17.1 de la LFEP).

Obligación de facilitar los datos

La Ley de la Función Estadística Pública establece la obligación de facilitar los datos que se soliciten para la elaboración de esta Estadística.

Los servicios estadísticos podrán solicitar datos de todas las personas físicas y jurídicas nacionales y extranjeras, residentes en España (art. 10.1 de la LFEP).

Todas las personas físicas y jurídicas que suministren datos, tanto si su colaboración es obligatoria como voluntaria, deben contestar de forma veraz, exacta, completa y dentro del plazo a las preguntas ordenadas en la debida forma por parte de los servicios estadísticos (art. 10.2 de la LFEP).

El incumplimiento de las obligaciones establecidas en esta Ley, en relación con las estadísticas para fines estatales, será sancionado de acuerdo con lo dispuesto en las normas contenidas en el Presente Título (art. 48.1 de la LFEP).

Naturalesa, característiques i finalitat

El Moviment Natural de la Població és el recompte dels naixements, matrimonis i defuncions que es produeixen al territori espanyol en un any determinat.

Legislació

Els encarregats del registre civil remetran a l'Institut Nacional d'Estadística, a través de les seves delegacions, els butlletins de naixements, avortaments, matrimonis, defuncions o altres fets inscriptibles (art. 20 del Reglament de la Llei del registre civil).

Secret Estadístic

Serán objecte de protecció i quedaran emparades pel secret estadístic, les dades personals que obtinguin els serveis estadístics, tant directament dels informadors com a través de fonts administratives (art. 13.1 de la Llei de la funció d'estadística pública, de 9 de maig de 1989 (LFEP)). Tot el personal estadístic tindrà l'obligació de preservar el secret estadístic (art. 17.1 de l'LFEP).

Obligació de facilitar les dades

La Llei de la funció d'estadística pública estableix l'obligació de facilitar les dades que se sol·liciten per a l'elaboració d'aquesta estadística.

Els serveis estadístics podran sol·licitar dades de totes les persones físiques i jurídiques nacionals i estrangeres, residents a Espanya (art. 10.1 de l'LFEP).

Totes les persones físiques i jurídiques que suministren dades, tant si la seva col·laboració és obligatòria com voluntària, han de respondre, de manera veraç, exacta, completa i dins del termini, les preguntes ordenades en la manera adequada per part dels serveis estadístics (art. 10.2 de l'LFEP).

L'incumpliment de les obligacions establertes en aquesta llei, en relació amb les estadístiques per a fins estatals, serà sancionat d'acord amb el que disposen les normes contingudes en el present títol (art. 48.1 de l'LFEP).

060339306

CERTIFICAT MÈDIC ORDINARI

**CONSEJO GENERAL
DE
COLEGIOS OFICIALES DE MEDICOS
DE ESPAÑA**
Derechos autorizados:
345 PESETAS
I.V.A. INCLUIDO

Clase 1.^a
Ordinaria
Serie **A**
Nº 1794036

**CERTIFICADO MEDICO OFICIAL
CERTIFICAT MÈDIC OFICIAL**

Colegio de _____
Col·legi de **Barcelona**

D. _____
en Medicina y Cirugía, colegiado en _____, con
en Medicina i Cirurgia, col·legiat a _____ amb
el número _____ y con ejercicio profesional en _____
el número _____ i amb exercici professional a _____

CERTIFICO: Que _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Y para que así conste donde convenga, y a instancia de _____
I perquè consti on convingui, i a instància de _____
expido el presente Certificado en _____
lliuro el present Certificat a _____
a _____ de _____ de mil novecientos _____
a _____ d _____ de mil nou-cents _____

NOTA.- Ningún Certificado Médico será válido si no va extendido en este impreso, editado por el Consejo General de Colegios Oficiales de Médicos de España, debiendo, además, llevar estampado el sello del Colegio Médico Provincial en que este Certificado sea extendido.

NOTA.- Cap Certificat Mèdic no serà vàlid si no és estès en aquest imprès editat pel Consell General de Col·legis Oficials de Metges d'Espanya, el qual a més, ha de dur estampat el segell del Col·legi Mèdic Provincial en què aquest Certificat

CAS PRÀCTIC

- **Pacient de 75 anys, amb antecedents patològics d'hipertensió arterial en tractament. Ingressa amb un diagnòstic d'apendicitis aguda. Durant el postoperatori immediat mort. Es desconeix la causa**

ACTITUD MÈDICOLEGAL

AUTÒPSIA CLÍNICA

- **LO 29/1980 DE 21 DE JUNY**
- **RD 2330/1982 DE 18 DE JUNY**

AUTÒPSIA JUDICIAL

- **Llei Enjudiciament Criminal: articles: 326, 349, 350, 351, 352, 354, 355**

**Funcions del metge forense
Deure de col·laboració amb l'Administració de
Justícia**

AUTÒPSIA JUDICIAL / AUTÒPSIA CLÍNICA

■ CLÍNICA

- Finalitat: investigació
- Consentiment: cal
- Confidencialitat: sí
- Qui la porta a terme: anatomopatòleg
- Informe autòpsia

■ JUDICIAL

- Finalitat
- Consentiment
- Confidencialitat
- Qui la porta a terme
- Informe autòpsia

DUBTES MÉS FREQÜENTS EN RELACIÓ ALS COMUNICATS/ CERTIFICATS DE DEFUNCIÓ

- **Pot emetre's un certificat mèdic de defunció (CMD) sense haver explorat al cadàver?**
- **És necessari que sigui el metge del pacient per emetre el CMD?**
- **Pot un jutge o un policia *obligar-me* a emetre un CMD o bé a fer un comunicat judicial?**

-
- Poden emetre's CMD en els serveis d'urgències?
  - Si la família vol una autòpsia, què cal fer?
  - Des del centre hospitalari, pot decidir-se el trasllat d'un cadàver judicial?

-
- **Qui ha de signar el certificat mèdic de defunció?**
  - **Cal tenir una especialitat mèdica per complimentar un certificat mèdic de defunció?**
  - **El desconeixement de la causa exacta de la mort, impedeix signar el CMD?**
  - **Puc signar el CMD d'una persona desplaçada?**

-
- **He signat el CMD i un familiar del cadàver em diu que sospita una mort violenta. Què faig?.**
  - **Arribo a un domicili i sospito una mort violenta. Aviso a ME, m'he d'esperar al domicili o puc marxar?.**
  - **Un metge pot ordenar el trasllat d'un cadàver d'un domicili a un altre lloc?.**

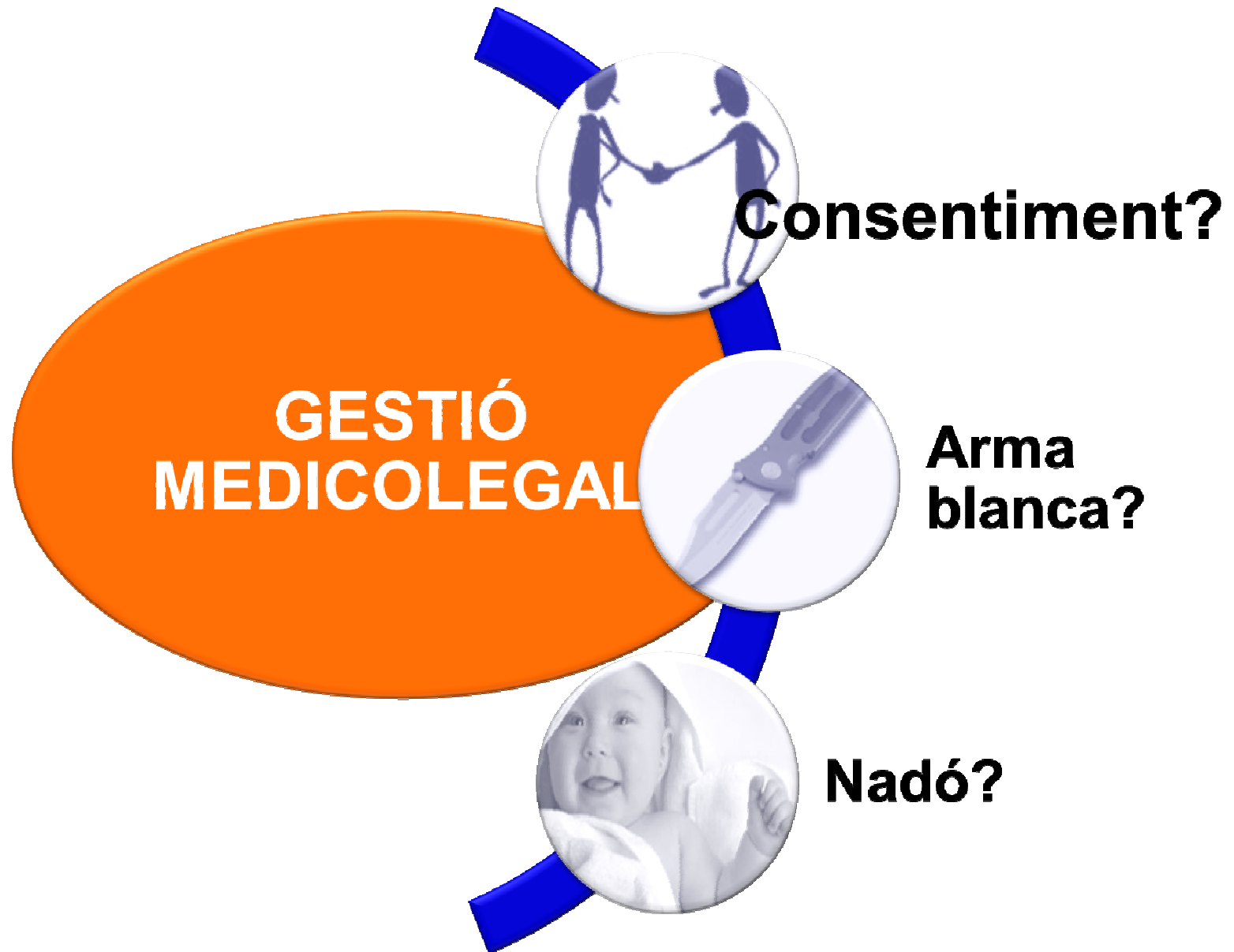
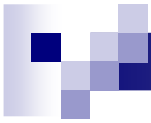

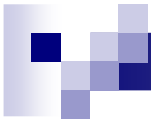
CASOS PRÀCTICS

-
- **Noia de 15 anys. La porta una ambulància de matinada al servei d'urgències per ferida abdominal per arma blanca.**
  - **Els pares de la menor estan il·localitzables.**
  - **Entra a quiròfan.**
  - **Durant la cirurgia objectiven que la menor és una gestant. L'ecografia peroperatòria confirma embaràs de 30 setmanes.**
  - **Es realitza cessària urgent.**
  - **La menor és ingressada a la UCI i el nadó també.**

GESTIÓ MEDICOLEGAL

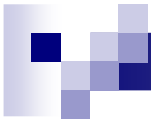

Consentiment?

CONSENTIMENT

- És menor de 16 anys (edat assistencial per consentir): cal el consentiment dels pares. No hi són.
- Es pot actuar tant per la cirurgia abdominal com per la cessària per trobar-se en situació d'urgència.
- Un cop localitzats als pares, informar de la situació.

**GESTIÓ
MEDICOLEG
AL**

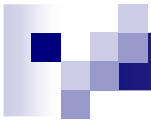

**Arma
blanca?**

TRAMITACIÓ JUDICIAL

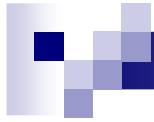
- **Comunicat judicial de lesions.**
- **Cal informar de:**
  - La lesió per arma blanca.**
  - Biomecànica lesional.**

**GESTIÓ
MEDICOLEG
AL**

Nadó?

- Gestació oculta per la menor.**
  - Origen de la gestació.**
  - Activar DGAIA i Fiscalia de menors.**
-
- Cal avisar al Jutjat de guàrdia.**
  - DGAIA.**
  - Fiscalia de menors.**

-
- **Noia de 25 anys d'edat**
  - **Accidentalment s'ofega en una piscina.**
  - **És trasllada a l'hospital on ingressa viva.**
  - **Al cap d'un mes, de l'ingrés es produeix la mort.**

ACTITUD MEDICOLEGAL

-
- Pacient de 35 anys.
  - Després d'una revetlla de Sant Joan, inicia quadre de febre, dolor abdominal, vòmits i diarrea intesos.
  - Acut al servei d'urgències, sent diagnosticat d'intoxicació aguda per *Salmonella* així com deshidratació intensa.
  - És ingressat. S'inicia tractament mèdic específic.
  - El quadre persisteix a pesar del tractament.
  - Al cap de dues setmanes d'ingrés, mor.

ACTITUD MEDICOLEGAL

-
- Dona de 80 anys d'edat.
  - Inicia quadre de febre, tos, insuficiència respiratòria.
  - Acut al servei d'urgències. És diagnosticada de pneumònia per Legionella.
  - Ingressa a l'hospital.
  - Al cap de dues setmanes, el quadre clínic persisteix i mor.

ACTITUD MEDICOLEGAL

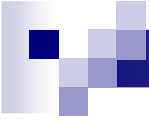
-
- **Dona de 75 anys d'edat. Antecedents patològics de patologia respiratòria.**
  - **Estant en el seu domicili manipulant àcid clorhídric es produeix la inhalació de gasos tòxics i es mort per una insuficiència respiratòria.**

TRAMITACIÓ MEDICOLEGAL

-
- **Vostè és metge especialista en cures intensives. A la seva unitat ingressa una dona de 57 anys d'edat. Es troba en situació de coma neurològic de causa desconeguda. Es realitzen proves complementàries radiològiques, analítiques, estudi de tòxics, sent tots els resultats compatibles amb la normalitat. A l'examen extern no té cap signe de violència i no consta cap antecedent patològic d'interès. Al cap d'una setmana d'ingrés la pacient mort. Quina creu vostè que seria l'actitud mèdicolegal a seguir?**

-
- **Pacient 30 que acut al servei d'urgències manifestant que ha estat agredit. A l'exploració s'objectiven vàries equimosis i ferides contuses. Quina seria la seva actitud mèdicolegal?**
  - **Al cap de 4 hores de l'assistència el pacient anterior, un cop donat d'alta, torna al centre hospitalari, manifestant que ha patit una caiguda accidental al carrer, el diagnòstic actual és de fractura de canell dret. Vostè què faria?**

-
- **Durant una intervenció quirúrgica, per error, es realitza l'amputació d'una extremitat equivocada. Quina seria l'actitud mèdicolegal més correcta?**
  - **En el cas anterior, el pacient mort per una complicació postoperatòria derivada de la intervenció de l'extremitat equivocada. Vostè què faria?**

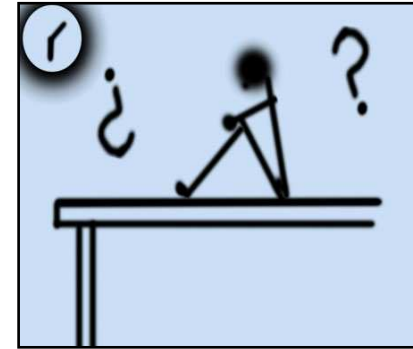
-
- **Pacient de 55 anys d'edat, diagnosticada de Malaltia d'Alzheimer avançada. Avisen al centre d'assistència primària doncs la família l'ha trobada morta en el llit. El seu metge de capçalera habitual no hi és i vostè es troba de guàrdia. Què faria?**
  - **Pacient de 34 anys d'edat, ingressada en un centre hospitalari. Precisa una transfusió hemàtica. Es realitza la transfusió i es constata que s'ha produït un error, administrant-se una sang que no és compatible. Es produeix un estat de xoc i finalment la pacient mort. Què cal que faci?**

-
- **Un mestre porta al servei d'urgències a un alumne de 10 anys. Refereix que ha caigut accidentalment a l'escola. S'ha produït una fractura de cúbit i radi. Vostè què faria?**

-
- **Pacient de 27 anys. Acut al servei d'urgències amb dolor toràcic agut. Consta una assistència 24h abans amb la mateixa simptomatologia. El pacient es troba a la sala d'espera i no és atès fins passades 16 hores, doncs es produeix una pèrdua brusca de la consciència, arrítmia cardíaca i mort.**

Quina podria ser l'actitud mèdicolegal?

- **Certificat mèdic?**
- **Autòpsia clínica?**
- **Comunicat judicial? Autòpsia judicial?**

ASSISTÈNCIA AL DETINGUT

- **Punt 1.1 article 796 de la Ley Orgánica 8/2002, de 24 de octubre, sobre Judicis ràpids, estableix en relació a la Policia Judicial, que “sol·licitarà del facultatiu o del personal sanitari que atengui a l’ofès còpia de l’informe relatiu a l’assistència prestada per a la seva unió a l’atestat policial”.**

PER TANT...

- **En aquests casos s'entrega l'informe d'assistència als cossos policials**
- **És important recollir les lesions que pugui tenir el detingut**
- **Fer constar els diagnòstics i el tractament indicat**
- **Motiu de l'assistència**

DUBTES MÉS HABITUALS EN L'ASSISTÈNCIA AL DETINGUT

- **Si en l'exploració a un detingut s'evidencien signes externs compatibles amb intoxicació enòlica aguda o consum recent de drogues d'abús, cal fer-ho constar?**

-
- **Si un detingut és portat per les forces policials per una exploració i s'observen signes de maltractament i/o altra violència, què cal fer?**
  - **L'informe assistencial de l'exploració a un detingut, a qui va dirigit?**
  - **El detingut té els mateixos drets que la resta de ciutadans?**

-
- **Les forces de seguretat, han d'estar presents durant l'exploració? I el dret a la intimitat del detingut?**
  - **Es poden treure les manilles als detinguts durant l'exploració?**